

Předběžná zpráva o průběhu druhé celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol

ZÁKLADNÍ OBECNÉ INFORMACE

Česká školní inspekce v rámci 4. klíčové aktivity projektu *Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice* (NIQES) vyvíjí **univerzální systém pro národní šetření a pro zjišťování výsledků žáků v počátečním vzdělávání**. Tento systém umožní ověřovat výsledky žáků komfortní elektronickou cestou, a to napříč ročníky i předměty, metodou výběrových i plošných šetření, pro potřeby státu i jednotlivých škol. Součástí vývoje jsou také pravidelné pilotáže. **Vláda České republiky se svým programovým prohlášením ze dne 4. 8. 2010 zavázala k zavedení pravidelného zjišťování výsledků vzdělávání v 5. a 9. ročníku základního vzdělávání.** Po dohodě s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy a v souladu s Programem zjišťování výsledků vzdělávání: Zjišťování výsledků vzdělávání Českou školní inspekcí ve školním roce 2012/2013 (č. j. MSMT-42746/2012-210) Česká školní inspekce proces elektronického ověřování výsledků žáků aktuálně pilotuje právě v 5. a 9. ročnících základních škol a v odpovídajících ročnících víceletých gymnázií a konzervatoří. První celoplošná generální zkouška se uskutečnila v měsících květnu a červnu roku 2012 a zapojilo se do ní 99,8 % všech škol, pro které byla generální zkouška určena.

DRUHÁ CELOPLOŠNÁ GENERÁLNÍ ZKOUŠKA

Ve dnech **13. 5. 2013 – 7. 6. 2013** se uskutečnila druhá celoplošná generální zkouška ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol, jejímž cílem kromě ověření funkčnosti elektronického testovacího systému při celoplošné zátěži a po jeho dalších úpravách a doplnění v rámci plánovaného vývoje oproti stavu v roce 2012 bylo **poskytnout relevantní zpětnovazebnou informaci o tom, jak si stojí žáci 5. a 9. ročníků základních škol a odpovídajících ročníků dalších druhů škol v porovnání s externími vzdělávacími normami** pro český jazyk, matematiku, anglický jazyk, německý jazyk a francouzský jazyk.

Generální zkouška byla rozvržena do čtyř týdnů, aby měly školy možnost přizpůsobit svůj program v rámci harmonogramu školy příslušnému testování a nedošlo tak k zásadnějšímu narušení plánovaných aktivit v rámci běžného chodu školy. O termínu konání generální zkoušky byly školy informovány již v říjnu roku 2012, a mohly si tak aktivity související se závěrem školního roku v dostatečném časovém předstihu upravit. V měsíci březnu 2013 byla provedena pilotáž funkčnosti systému a obsahu testových úloh, které se zúčastnilo několik desítek škol v rámci celé ČR. Tato pilotáž měla validovat obtížnost testových úloh, ověřit jejich srozumitelnost i celkovou konstrukci testů (např. ve vazbě na čas apod.).

Předkládaná zpráva informuje o základních výstupech generální zkoušky. Podrobnou a komplexní závěrečnou zprávu o přípravě, průběhu a výsledcích generální zkoušky předloží Česká školní inspekce v průběhu měsíce října 2013.

Do druhé celoplošné generální zkoušky se zapojilo **3.759 škol**, což je **99,9 % všech škol**, pro které byla generální zkouška určena, a **166.150 žáků** těchto škol (tj. **97,6 %** ze všech registrovaných) vypracovalo celkem **477.027 testů**. Použito bylo **70.584 počítačů** (průměr **2,4 žáci na 1 počítač**).

Do testování se zapojilo také více než 16.000 žáků se SVP.

Z hlediska účasti byla celoplošná zkouška negativně poznamenána povodňovou situací ve svém posledním týdnu, kdy došlo k uzavření několika škol, které nemohly testování dokončit, popř. vůbec zahájit. Tyto školy byly z účasti samozřejmě dodatečně omluveny.

Celý průběh nedoprovázely žádné závažné technické problémy. Dílčí technické problémy většinou souvisely s problematickým vybavením školy, popř. s nedodržením předepsaných postupů.

V aktuálním týdnu (10. 6. – 14. 6. 2013) jsou ještě dodatečně přijímány některé výsledky, které se školám dříve nepodařilo odeslat. Zároveň dochází k revizi automatického hodnocení úloh, a to zejména k hodnocení otevřených úloh hodnotiteli a k vyřazení problematických úloh (chybná zadání nebo nekorektní zobrazení). Předběžné výsledky, které mají žáci a další aktéři v systému k dispozici okamžitě po ukončení každého testu, tak budou ještě v některých případech přehodnoceny, což je v souladu s informacemi, které byly školám poskytovány i před zahájením generální zkoušky a školy s tímto krokem počítají.

Z celkového počtu cca 2.500 použitých úloh bylo identifikováno cca 5 problematických úloh. U dvou z nich se nejednalo o nedostatky v zadání nebo nabízeném řešení, ale jejich nekorektnost souvisela s nekonzistentním zobrazením na některých starších PC.

Zhruba do týdne od dokončení výše uvedených procesů a dodatečných úprav budou k již existujícím výsledkovým sestavám vygenerována tzv. vysvědčení (kompletní průchod žáka testem s uvedením úspěšně a neúspěšně testovaných dovedností a další data) a komplexní rozsáhlé výsledkové sestavy pro třídy a školy.

PRŮBĚŽNÉ VÝSLEDKY

Základní úroveň/vyšší úroveň

Následující přehled ukazuje podíly žáků, kteří řešili ve druhé části testu úlohy základní úrovně (úroveň standardu) a úlohy vyšší úrovně. Hranicí pro postup k úlohám vyšší úrovně byla úspěšnost 67 % v úlohách úvodní (společné) části úloh (úlohy základní úrovně).

5. ročník:

Matematika:	81,0 % (60.349 žáků) základní úroveň,	19,0 % (14.197 žáků) vyšší úroveň
Český jazyk:	54,7 % (40.879 žáků) základní úroveň,	45,3 % (33.851 žáků) vyšší úroveň
Angličtina:	30,5 % (22.289 žáků) základní úroveň,	69,5 % (50.850 žáků) vyšší úroveň

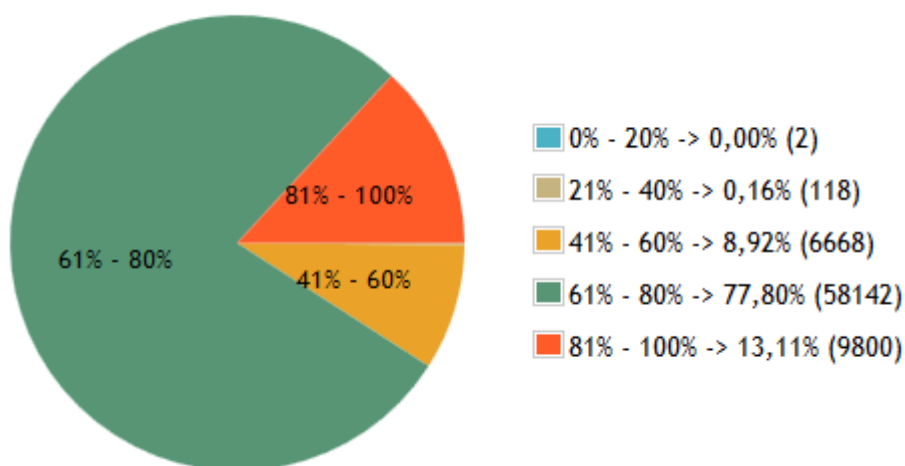
9. ročník:

Matematika:	79,2 % (55.470 žáků) základní úroveň,	20,8 % (14.581 žáků) vyšší úroveň
Český jazyk:	37,2 % (25.989 žáků) základní úroveň,	62,8 % (43.900 žáků) vyšší úroveň
Angličtina:	58,0 % (38.725 žáků) základní úroveň,	42,0 % (28.002 žáků) vyšší úroveň
Němčina:	76,0 % (2.550 žáků) základní úroveň,	24,0 % (804 žáků) vyšší úroveň
Francouzština:	75,0 % (344 žáků) základní úroveň,	25,0 % (115 žáků) vyšší úroveň

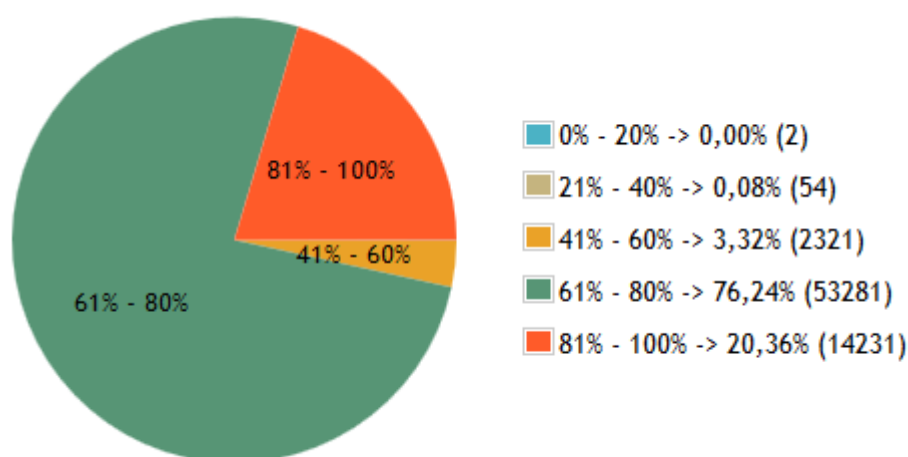
Podíly žáků dle průměrné úspěšnosti ve společných úlohách základní úrovně (porovnání se standardem)

Grafy ukazují, jaké podíly žáků dosáhly v úlohách úvodní části testů úspěšnosti v pásmech 0–20 %, 21–40 %, 41–60 %, 61–80 % a 81–100 %. Zahrnuty byly pouze výsledky žáků bez vyznačené speciální vzdělávací potřeby (údaje v závorkách v legendě grafů uvádějí reálné počty zahrnutých žáků). Průměrnou úspěšnost v rozmezí 0–20 % lze považovat za kritický výsledek testu, průměrnou úspěšnost v rozmezí 21–40 % pak za rizikový výsledek testu.

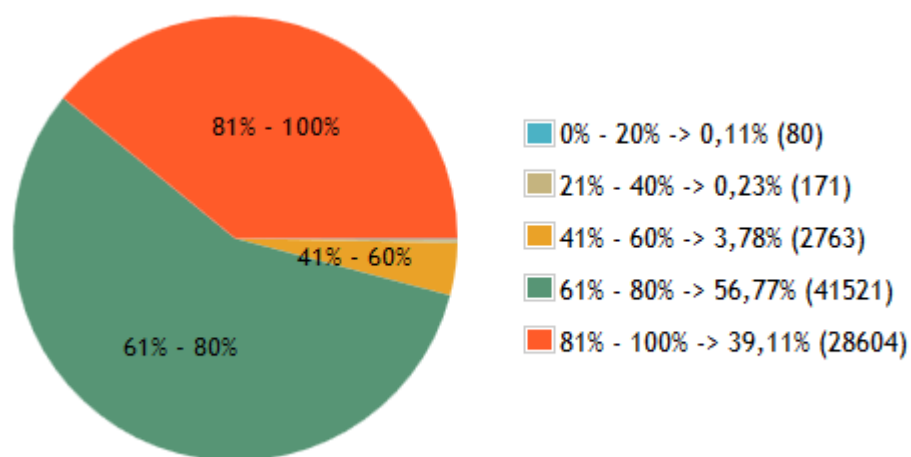
5. ročník Český jazyk

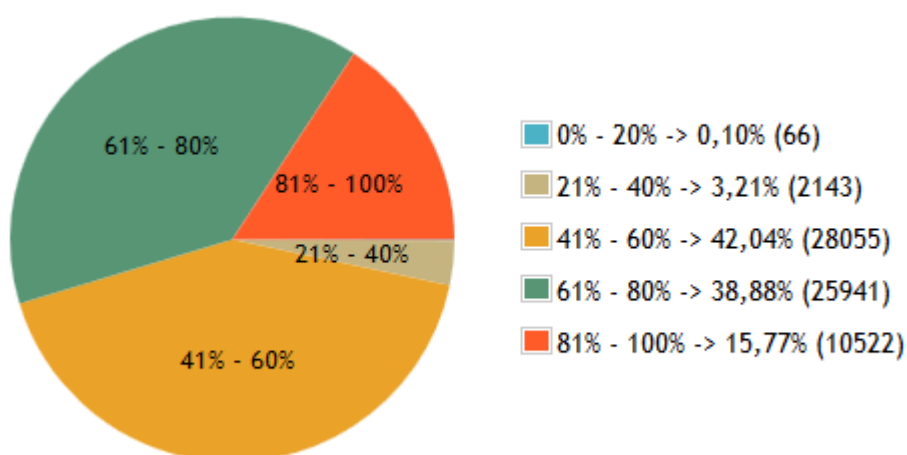
9. ročník Český jazyk

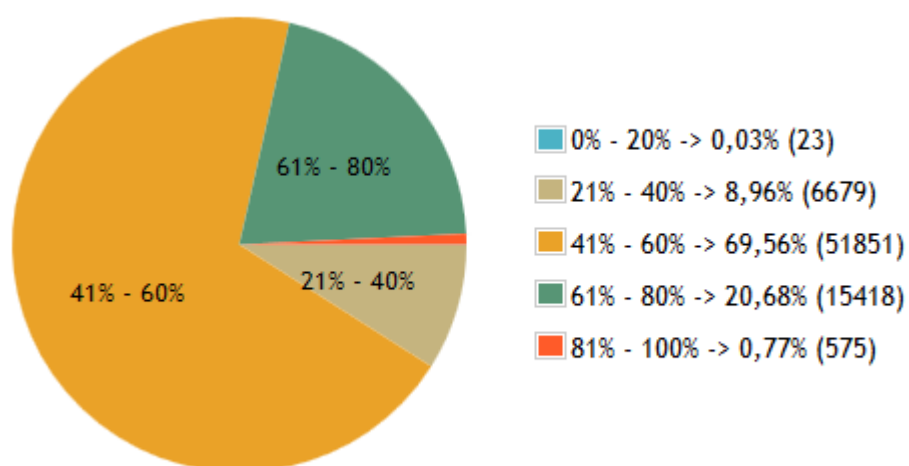
5. ročník Anglický jazyk

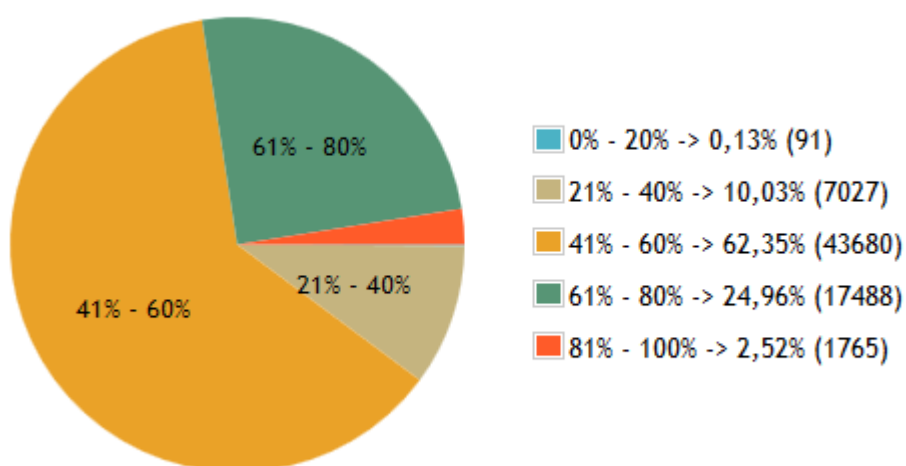
9. ročník Anglický jazyk

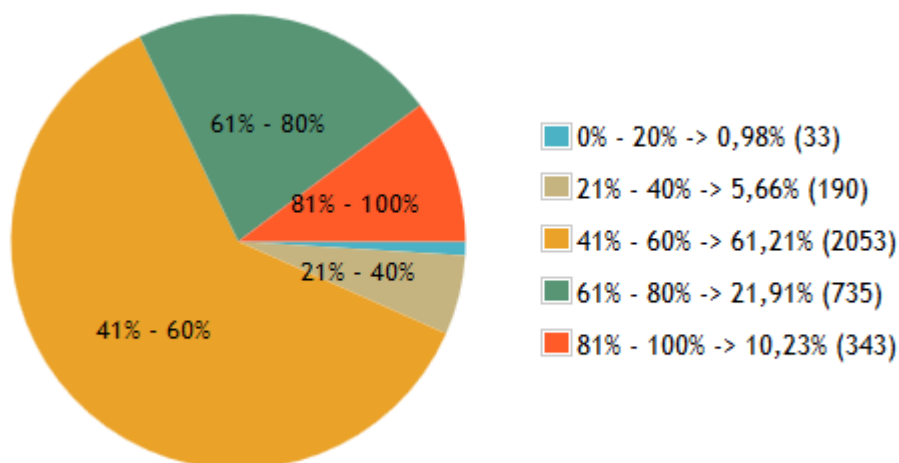
5. ročník Matematika

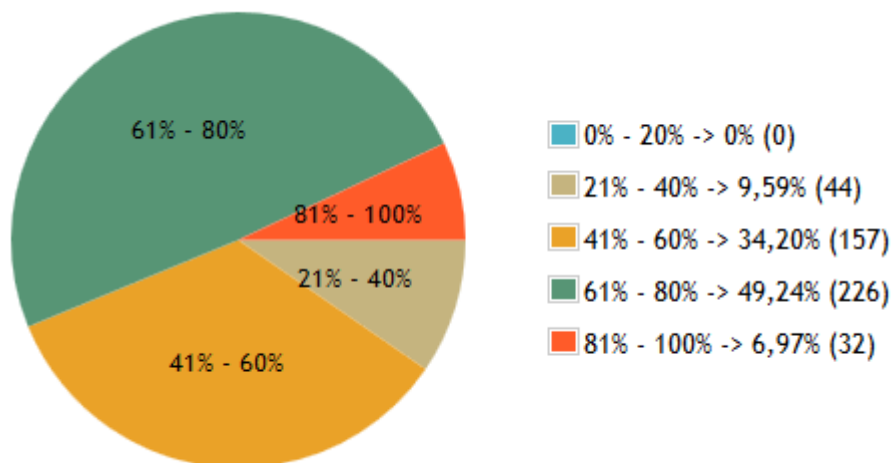
9. ročník Matematika

9. ročník Německý jazyk

9. ročník Francouzský jazyk

ÚKOLY PRO NEJBLIŽŠÍ OBDOBÍ

Také v rámci letošní generální zkoušky sesbírala Česká školní inspekce množství podnětů, připomínek a komentářů, a to jak k organizačně-logistickým záležitostem, tak k problematice testových úloh. **Všechny podněty budou důsledně analyzovány** a jejich obsah bude zohledňován při dalším vývoji, a to jak v rámci excelence modulu pro testování ze strany ČŠI, resp. státu, tak v rámci dalšího vývoje modulů pro tzv. školní a domácí testování.

S cílem získávat pravidelně relevantní zpětnou vazbu i poznatky aktérů přímé pedagogické praxe ustanovila Česká školní inspekce již v počátku realizace projektu poradní orgán, **Konzultační radu pro nové nástroje inspekčního hodnocení**. V tomto sboru zasedají vedoucí představitelé **Asociace ředitelů základních škol ČR, Asociace pedagogů základního školství ČR, Asociace ředitelů gymnázií ČR, Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska, Asociace aktivních škol, Svazu měst a obcí ČR, Asociace krajů ČR, sekce církevního školství České biskupské konference a poradce předsedy vlády ČR pro regionální školství**. Konzultační rada pravidelně projednává veškeré zásadní záležitosti týkající se projektu NIQES, byla seznámena s pojetím druhé generální zkoušky v rámci její přípravy (a takové nastavení bez připomínek potvrdila), bude seznámena také s vypořádáním připomínek a podnětů z jednotlivých škol a bude se účastnit jejich **aplikace do úpravy systému testování v celé šíři tvorby elektronických testovacích modulů**.

Česká školní inspekce v příštím školním roce také zváží provedení následné inspekční činnosti v těch školách, jejichž žáci (s výjimkou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) v rámci **první i druhé** celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol vykazali v jednotlivých předmětech opakovaně celkově kritický výsledek (úspěšnost 0 – 20%).

V Praze dne 11. 6. 2013.